

ابوالمشراف علی: مدیر

ایچون سنه لکی (۲۵۰)

آلتی آیفی (۱۳۰)

خرودند

نسخه سی ۵ عروش

سنه لکی ۵۲ نسخه در

اداره خانه

آفروده حریت اوتلی

قارشوندند

اخطارات

آونه بدلی بشیندر

مسکه موافق آثار مع

الدویه قبول ولورده درج

ایده یی باز یلر اطاده اولماز

والله بهدی من یشاهالی صراط مستقیم

باش محرر
محمد کاف

صاحب و مدیر مسؤول
اشرف ادیب

ایچون اهدکم بیللر ارشاد

کتابخانه

آدرس نبدلنده آریجه
بش غروش کوندولمیدر

مکتوبلرک افضالی واضح
واوقوناقلی اولسی و آریجه
مهره نوسروسی محتوی
بولونسی لازمدر

مالک اجنیه ایچون آریجه
اولانلرک آدرسلرینه
فرالترجه ده یازلسی دجا
اولنور

پاره کوندولدیکی زمان نوره
دائر اولدی یی واضح
بیلدیلسی دجا اولدور

گویم آیه‌ای فالدی بو عراب و منبره
آواره بلبل اولدی دیک شمدی گامگار
تصیر وضع و بدح نظامی بومعبدک
صیغمز بیانه اولسه ده خامه‌ده اقتدار
خامه چراغ زرم ادبدر بو نظم ایله
یا خود شکوفزار معاینه بر هزار
آلسون بر آفرین نولشیدم روسه‌دن
بر شهر دلپذیردر اول شهر بر مسار
حقا که آنده کوردیکم ارباب فضل و دل
آب حیات دانسته شیوع فیضدار
هر دم توجه ایتده آلمر بو طایفه
چوققی قصیده نظمیه ایلمرسم اجتنار
کوردیم فقط بومعبدک اعجاز حسن
ایتدم تمام وصفی افغان اعتدار
بریت دانشین ایله بیتسین سوزم دیدم
قارشیمده اولدی مصلح تابنده جلوه‌کار
یا جامع الکبیر و یا جامع الکبیر
طوبی لمن یزورک فی الیل والنهار
۴ محرم ۱۳۸۸

مصطفی فهمی

اسرار قرآن

بسم الله الرحمن الرحیم

بوقلدا ایتنا موسی الدن و قفینا ان کنتم مؤمنین

شمدی قرآن کریمده مشهور اولان تکرر لک اسبابی ملایم
ایچون بر قاج سوز سوله‌مه من ایجاب ایدیور . اوت ، انیای سله
باید قصه‌لر مختلف سورمه‌لر ، مکرر اوله‌رق وارد اولدینی کی بمضا
عینی قصه‌عینی سورمه‌لر متعدد موضوهارنده کورولور . نته‌کیم بنی اسرائیل
قصه‌لری ، بنی اسرائیلک جناب حق طرفندن پیغمبرلره کوندریلن احکامی
انکار ایتلری ، کندیلرینه مبعوث پیغمبرلری بنی وعدوان ایله قتل
ایتلری ، بوزاغی به طایملری ، آرزولرینه ، کيفلرینه اویغون کلین
هر درلو دعوتدن اعراض ایللری بوقیلدندر . آدم ، ایلیم ، نوح ،
ابراهیم و سایر قصه‌لر هب بو طرزده در .

خرستیان ، یاسلری موضوع بجنمن اولان بو تکرری قرآن کریمه
طمن ایتک و اونک قیمت ادبیه‌سی قریل ایتک ایچون وسیله اتحاد
ایدیورلر ، لسان عربک شیوه‌سنه وقوفی اولیان ، قرآنک کتب

مالوفیه نظر آ نصل بر موقمه بولونماسی لازم کله جکئی ادراکدن حاجت
اولان بر طاقم جاهلرده بو خصوصده یاسلره اویورلر .
واقعا حق سولک لازم کلیرسه بویا-لرک افترالری رد ایتک ،
جهالتلری بوزلرینه اورمق ، شهرلرینه میدان بر اقامق خصوصده
علمای مسلمین اوتنه‌دن بری بوموضوعده سوله‌نه‌جک سوز بر اقامشلسه‌ده
دلالتک صاعلامیه ضعیفی بر آرایه کتیرمکدن بک اوقدر صاقیماده‌لری
ایچون بوسوزی احباب ایتک ایسته‌بورز :

هر کس بیلر که قرآن کریم بر دهنده نازل اولماش ، بالعکس یکر می
بوقدر سنه نظر فنده و متفرق سورمه تمام اولمشدر . کتاب اللہک بوسورتله
نزلده جناب حقک بر حکمت بالغه‌سی وارد که ارباب بصیرت خفی دکلدر .
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندیزه وحی کلدیکی صیرمه‌لرده
هر بلر ضلال ایچنده ، بدعت ایچنده ، کفر ایچنده ، غدا ایچنده ایدلر .
آزارنده فحش و رذائل شایع اولمش ، هر درلو شهرات نفسانییه‌مه میل
کندیلر بجه بر طبیعت حالی بولمشدی . شاید اسلام بدایتده کندی
اخلاق نزهتسنی یکدن و کاملاً بونلره تبلیغ ایتش اولسه‌یدی ، عیبا
بونلر کندیلرنده بر فطرت ، بر هیزمه‌حالی آلان بوجیر کین عادت بزدن
واز کجه بیلیرلر میدی ؟ دائم کورورز که نفوس خبیثه الفت ایتش
اولدینی مقصد بولردن ، مقتلردن قابل دکل بردن ره واز کجه من .
بو خصوصده تدریجی صورنده تهذیب ایله ، اصلاح ایله بر مرتبه‌ن ده‌ها
یو کسک مرتبه‌یه چیقاریلق صورتیله مقصود اولان غایبه واریلر .
ایشته الله ذوالجلال حکمت بالغه‌سی مقتضاسی اوله‌رق جزیره‌العربده کی
مشرك عربلرله یهودیلرک کوزلری بزدن بره بوضیای ساهمه ، بوزور
لامعه قارشی کلوبده قاماشماق . بونک نتیجه‌سی اوله‌رق بصیرتاری
بوسبتون ادراک حققتدن محروم قالماق ایچون احکام الهیسنی یکدن
تبلیغ بیه رمادی . نته‌کیم اصحاب کرامدن بزینک شوسوزی ده بو
مطالعهمزنی تأیید ایدیور :

— جناب حق بزه بک بونوک بر احسانده بولونمشدر . بزل
مشرك اید . شاید علیه الصلوة والسلام افندیمن بزه‌اسمه‌سی و قرآنی
بر بزه کتیرمش و تبلیغ ایتش ایله‌یدی بو تکالیف غیر کاردی ، اسلامه
کیره مزده ایکن اونبی حکیم زی لایالک بزر حکمتی قباله دعوت ایتدی .
اونی قبول ایدر . لاوت امانی بولمجه اونک آرقه‌سنده کی دیگر بر حکمتی
قبول ایتدک . بویله بویله . ام یدرک دینک ، شریعتک تمامنه اردک . . .
بوسوز کتاب اللہک مرق بر صورتده نزولنده کی حکمتی بزلره
کوستریور . آیات قرآنیهدن بعضی عربلرله یهودیلرک سؤالارینه
جواب اوله‌رق ، یا خود اونلرک بعض احوانی تبیین ایدرک نازل اولمشدر که
بو صورتله بونلرک نظر عبرتلی آجیله حق کاشلری ده‌ها زیاده‌صلاح
کسب ایدمجه‌کدی . آیات قرآنیهدن بعضی ایلرک اشدا احتیاج
ایله محتاج اولدینی احکامی مین اوله‌رق نازل اولوردی . نته‌کیم بو
احتیاج آیات خرده واضحاً کورولمشدر . اوت ، بو ای بزل

تکرار اتمکہ برابر شو ذکر استیکمز نقاط نظر دن ہر بری باطنہ
بر خصوصیت ، باشقہ بر تمام ہر ض ایدر .

بونی رأی العین کورمک ایدر ہر محرومک ، سیاسیہ ، شاعرانہ
مختلف زمانلر دہ مختلف کاندہ تالیف ایدکاری آناری نظر دہ
آمال ایدر . او زمان مثلاً ک واضحتی کورمش اولورلر . دنیا
بر طرفندہ بر حادثہ وقوعہ کایر . بونک اوزرینہ بر محروم چقار ،
احادثہ حقندہ کی مطالعہ سی یازار ، یاخو بر شاعر چقار ، عینی مسئلہ
حادثہ خیلاتی او تہیہ قیاس ، عینی حادثہ ک ، یاخو امثالی حادثہ
وقوعی تکرار ایدر محرومک . شاعرانہ عینی موضوع اوزرندہ کی
مقالہ لری ، شعر لری دہ تکرار ایدر طورور . شاعرانہ دیوانہ لری ،
محرومک ، سیاسیہ ک مجموعہ لری بونک امثالی ایلہ طولور .

نیتہ کیم نفسمزدہ واقع ولان نالرد . بریدر کہ نزل ہر سببہ
(دانشوای) حادثہ سی کوی کاندہ (دانشوای خاطرہ لری) لای
آئندہ یازیلر یا ارز . موضوع برر ، ظاہر برر . مقصد ملکہ
شعوری اکشافہ مظهر اتمک ، اعظم حادثہ تاریخیہ دنیا
خاطر لایتمق صورتیلہ افکاری ایفاظ الملکدر . بناء علیہ بو موضوعہ
حادثہ اولان مقالہ ہیئت عمومیہ سی اعتباریلہ بر برینہ بکزرلر . تکرار
سبب تکرارندن باشقہ بر شش دکادر .

(ای مصطفیٰ !) عنوایلہ یازمقدہ اولدیغمز یازلردہ وقیلندہ
بویازیلر مصطفیٰ کامل پاشا مرحومک یوم وفاتی کاندہ نشر اولونان
یازیلردہ . بونلر بابک تکرارندن ط لای تکرار ایدن سوزلردہ
بر برینہ بکزمکہ برار اسدہ ، ط لای بیاندہ تہ علر عرض ایدر .
معافیہ بوشی ایلک یاپان بن دکام . اوت ، بوتون کاسلر مزہ
بوتون سیایلر مزہ ، بو بو شاعر مزہ بونلرک دیگر متلرد کی امثالی
ہر کون مختلف موضوعلر اوزرندہ یازمقدہ اولدقلری یازیلر قرآن کریمہ کی
تکرارلرک اسبابی پک کوزل ایضاح ایتش اولیورلر .

شیخ عبدالعزیز چاوش

ایمزدن ال حضرت عمر : ہ اللهم بیننا فی الحمر یاناً شافاً =
یارب ازلہ خبر حقندہ شہیہ ، تردہ محل اقامہ حق شافی بر
بیان احسان یور . « سوزی تکرار ایدر طوروردی .

کتاب اللہ اعتراض ایدکاری بوقارودہ سوزیلدیگمز بر مقام
کیمسہ لری بوشہ لری ، بومناقشہ لری سوز ایدن سائق ہیچ شہہ
بوقدرکہ کدی خطالردر . زرا اولیہ آکلاشہ یلیورکہ بو آدملر
قرآنی معنی بعض مقاصدی تأمین اتمک او رہ بر آیدہ ، یاخو قاج
آیدہ تالیفی مناد اولان کتابلر کی تلقی اتمک ایستہ یورلر . شاید او
آدملر مسئلہ لری لایقہ تأمل ایتسہ لردی ، قرآنک یکرمی بوقدر
سنیہ بالغ ولان بر زمان مدید ایچندہ نازل اولدیغی دوشونسہ لردی
وآیتلرک بعضاً علیہ الصلوٰۃ والسلام اقدیمزی مدرر صورتدہ منالم
ایدن صیقیندن ، اذلردن طولای تسلیہ وطمینن ایچون نازل
اولدیغی ، بمصادہ مختلف زمانلردہ و مختلف احوالہ مختلف سائللرک ،
جزیرہ العربک ہر طرفندن کان مختلف رائلرک ، قبلہ لک صورددقلری
سؤاللرہ جواب اولدق وزود ایدیکنی نظر امامہ آلہ لردی البتہ بو
خطابہ دوشمزلردی . (وکلاً نقص علیک من انباء الرسل ما نثبت به
فؤادک = بزلر سکا بینمزلرک احوالہ حائل اولوب بورہ کک کتابت ،
اطمینان ، سکنت ویرمک بوتون خبری نقل ایدیورلر .)

صبرلر علیہ الصلوٰۃ و اسلام اقدیمزک حضور ہماونلرینہ ہر
طرفندن فوج دوج کلہ لک اورسول محترمندن یا نبیای سابقہ دایرہ
قصہ صورالر ، یاخو کندیندن اخلاقی ، اجتماعی ، دسی ، دیوی
بر نوعطہ ، بر ارشاد طلبندہ بولہ لردی . بناء علیہ آیات کریمہ
بونلرک مصالحہ موافق و سؤاللرینہ جواب اولدق نازل ولور ، طبعیدرکہ
طلبلر . سؤاللر تکرار ایدیکہ آیتلر ، فصہ لردہ تکرار ایدرلر .

بونکہ برابر تکرار ایدن آیات تدقیق ایدیلنجہ کورولورکہ بونلر
اطناب ، ايجار ، اسلوب وضع ، اشارت ، غایت ، استنباط خصوصاً لرنده
یکدیگرندن آریلرلر . بو آیتلر کرک بوتون قرآنہ ، کرک عینی ورہدہ

مسلمانلق جهانہ ناصل یایلدی

۲

الذکر واولئک هم المنافحون .) (ولانکونوا کالذین تفرقوا واخلتفوا
من بعد ما جائتهم البینات واولئک لهم عذاب عظیم) (لکل امة
جعلنا منسکاً هم ناسکوه فلا یزغک فی الامر وادع الی ربک انک لعلی
هدی مستقیم .) (وان جادلک فقل الله اعلم بما نعملون .) (ولکل
امة جعلنا منسکاً لیدکر واسم الله علی مارزفهم من ہیمة الانعام فالہکم
الواحد فله اسلموا وبشر المحبتین .) (وان احد من المشرکین استجارک
فاجره حتی یسمع کلام الله ثم ابلیغہ ما منه ذالک بأنہم قوم لایعلمون .)
(فان تابوا واقاموا الصلوٰۃ وآتوا الزکوٰۃ فاخلو انکم فی الدین ولفصل الایات
لقوم یعدون .) (لا اکرام فی الدین قدیمین الرشید من النبی فمن یکفر

تبلیغ اسلامیت خصوصندہ جناب پیغمبرہ نازل اولان آیات قر
آنیہی بروجہ آتی نقل ایدیورلر .

(ادع الی سبیل ربک بالحکمۃ والموعظۃ الحسنۃ وجادلہم بالنی ہی احسن
ان ربک هو اعلم بمن ضل عن سبیلہ و هو اعلم بالمہتدین .) (فان حاجوک
فقل اسلمت وجہی لله ومن التبعن وقل للذین اتوا الکتاب والامین اسلمتم
فان اسلموا فقد اهتدوا وان تولوا فانما علیک البلاغ والله بصیر بالعباد .)
مدنی سورہ لردہ بالادہ کی آیاتہ مشاہد دیگر آیتلردہ موجوددرکہ
آیات مذکورہ اسلامیتک پک قوتلی زمانلرنده نازل اولدیغی محققدر .
(ولکن منکم امة یدعون الی الخیر ویأمرون بالمعروف وینہون عن